

**"Týdningurin, ið foreldur hava,
fyri innlæringina hjá
skúlabørnum."**

v/leder i FUG

Elisabeth Strengen Gundersen

Tórshavn 15. mars 2014

Hvem er Elisabeth?

- «Mamma» for til sammen veldig mange barn
 - 4 «egne» barn
 - 4 fosterbarn
- Bor 1 time med tog fra Oslo
- Medlem i Senterpartiet, jobber for Senterkvinnene
- Har vært ansatt i Nei til EU i mange år
- Dirigent for mange skolekorps
- Har jobbet i skolen som vikar og som spilleinstruktør for mange ulike skolekorps

Hvordan er FUG organisert?

- I motsetning til i Danmark, Sverige og Finland, er ikke FUG en medlemsorganisasjon, men oppnevnt av regjeringen (Kongen i Statsråd)
- I Norge er samarbeidsorganene i skolen lovpålagt gjennom flere ulike paragrafer.
- FAU, SMU og SU
- Hvordan rådsorganene fungerer er helt opp til den enkelte rektor/det enkelte rådsorgan

- UTFORDRINGER

Avklar forventningene

- Hva er skolens ansvar? Læring?
- Oppdragelse?

- Hva er hjemmets ansvar? Læring?
- Oppdragelse?

- Oppdragelse og opplæring er et felles ansvar

Utfordringer:

- Å få skolen til å se på foreldre som reelle samarbeidsparter og legge til rette for medvirkning
- Å få foreldrene til å engasjere seg og ta ansvar

- LOVER

FNs

mennekkrettighetserklæring

- Artikkel 3
- ”ved alle handlinger som vedrører barn og som foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal det først og fremst tas hensyn til hva som gavner barnet best.”
- Artikkel 26
- ”Foreldre har fortrinnsrett til å bestemme hva slags undervisning deres barn skal få.”

Løgtingslóg um fólkaskúlan

- Kap 1 §2
- Folkeskolens opgave er med hensyn til den enkelte elev og i samarbejde med forældrene at fremme, at elever tager kundskaber til sig, færdigheder, arbejdsmåder og sprogbrug, som tilskynder den enkelte elev i nuanceret, personlig udvikling.

Løgtingslóg um fólkaskúlan

- Kap 1 §3
- Skolen samarbejder med elever og forældre om at gennemføre det, som er angivet i formålsparagraffen for folkeskoleloven.

- FORSKNING
- OG RESULTATER AV FORSKNING

Forskning viser

- Foreldrene er usikre på hva som forventes av dem
- De fleste foreldre er fornøyd med samarbeidet
- Foreldre uteblir fra samarbeid som oppleves som problematisk
- Den største gruppen foreldre vil stille opp hvis de får god informasjon og gode grunner til at de trengs
- Foreldre viser mindre interesse for hjem-skole-samarbeidet etter hvert som barna blir eldre

Det viktigste er det foreldrene gjør hjemme

- Den britiske forsker Charles Desforges sier at de viktigste funn han har gjort, er at foreldreinvolvering i formen ”god foreldreoppfølging hjemme” har en betydelig positiv effekt på barns resultater og tilpasning også etter at alle andre faktorer er fjernet.

- Dette er noe av det han mener med foreldreoppfølging:
 - Stabilt miljø
 - Intellektuell stimulering
 - Diskusjoner mellom barn og foreldre
 - Gode rollemodeller
 - Høye ambisjoner
 - God informasjon mellom foreldre og skole
 - Deltagelse i det som skjer på skolen

Spiser, prater og leser seg bedre

- **"Felles måltider, fulle bokhyller og engasjert diskusjon i hjemmet. Det er oppskriften på suksess i skolen." Det er mulig å bryte et mønster, sier den danske seniorforsker Beatrice Schindler Rangvid. Foreldres utdannelse betyr mye for hvor godt barn gjør det i skolen, men andre faktorer er også viktige.**
- Rangvids forskningsprosjekt ble avsluttet i desember 07. Hun sier blant annet at "Barn som har en aktiv familiekultur, klarer seg bedre i skolen og gjennomfører i større grad."

Foreldrestøtte

- ”Ut fra den dokumentasjonen som er lagt fram, må det betraktes som en naiv tanke å påstå at skolen kan kompensere for foreldrenes rolle og betydning. Foreldrene er svært betydningsfulle for egne barns læring og utvikling, og den eneste empirisk baserte slutning vil være å arbeide sterkt for å styrke alle foreldres rolle og betydning. I stedet for å kompensere for foreldre burde det, ut fra forskningsresultater, i sterkere grad iverksettes tiltak for å støtte foreldre.”
- Thomas Nordahl, *Hjem og skole –hvordan skape et bedre samarbeid?* Universitetsforlaget 2007 s. 49.

Kjære forelder

Du er ditt barns første og viktigste lærer!

...

Er du engasjert, gjør barnet ditt det bedre på skolen.

...

Ditt engasjement er like viktig på ungdomsskolen som i barneskolen.

...

Diskuterer du med barnet, stimulerer du hennes/hans tanker og utvikling.

...

Det er viktig at du er med og vurderer barnets arbeid.

...

Når du bryr deg, blir barnet mer motivert og trives bedre på skolen.

...

Din tro på egen rolle og mulighet til å påvirke er viktig for barnet ditt.

...

Har du et godt forhold til skolen, påvirker det barnets resultater.

...

At du kjenner de andre foreldrene, fører til bedre samarbeid og oppfølging.

...

Foreldre er en viktig ressurs for barnas skolegang!

Hilsen Foreldreutvalget for grunnopplæringen

www.fug.no

www.fug.no

- ALLE FORELDRE HAR
RESSURSER

Båstenkning

- Vi setter hverandre lett i bås:
 - Ressurssterke – ressurssvake
 - Akademiske – ikke akademiske
 - Synlige – ikke synlige
 - Norske – minoritetsforeldre
 - Gode lærere – dårlige lærere
 - Streng lærere – snille lærere
-
- Hvilke konsekvenser får det for samarbeidet?

Alle foreldre ressurs for egne barn

- ”Alle foreldre har ressurser i forhold til egne barn, og en omtale av foreldre som ressurssvake er nedverdiggende, og det vil ødelegge for mulighetene til å samarbeide nært med foreldrene. Det er umulig å vise respekt og gi medvirkning til noen du betrakter som ressurs svak og mindreverdigg.”
- Thomas Nordahl i *Hjem og skole – hvordan skape et bedre samarbeid*. Universitetsforlaget 2007. s.31

- **SAMARBEID**

Utvikling av samarbeid

- Utveksling av **informasjon** – begge parter gir informasjon til hverandre
- **Dialog** – kommunikasjon og reelle drøftinger om viktige forhold
- **Medvirkning og medbestemmelse** – fatte felles forpliktende beslutninger sammen

Samarbeid mot mobbing

- Skolen skal ikke lage en plan for å forebygge mobbing og presentere den for foreldrene (informasjon)
- De kan diskutere mobbeproblematikken med foreldrene og lytte til hva de har å si (dialog)
- Det beste er at alle i skolen: elever, personale og foreldrene jobber i sine grupper for å komme med innspill til en plan, og når planen er ferdig, tar ansvar for å sette den ut i livet (medvirkning)

Hvorfor samarbeid?

- Vi er to ulike institusjoner, hjem og skole som arbeider mot samme mål
- Samarbeid kan avklare ulikheter og uenighet
- Samarbeid er til det beste for eleven fordi det er flere som i fellesskap har fokus på barna og kan skape et trygt nettverk rundt barnet
- Foreldre kjenner barnet best og kan gi mye verdifull informasjon til skolen
- Skolen avlastes ved at foreldrene også tar ansvar
- Foreldre har stor kompetanse på mange av skolens undervisningsområder

Hvordan samarbeid

- Den enkelte elev. Evaluering underveis og mål for den enkelte. Tilpasset opplæring
- Foreldremøtene
- Det fysiske skolemiljøet
- Det psykiske skolemiljøet
- Årsplaner og innhold i undervisningen
- Undersøkelser om skolen
- Styring av skolen

Gode eksempler

- Skoleledere skulle ha kurs i skolevurdering. Foreldre ble invitert med.
- Ungdomsskolelærer kalte inn fire elever og to foreldre hver 14.dag for å planlegge to uker framover. Samarbeidet økte alle parter selvtillit og læreren fikk noen å dele gleder og sorger med.
- Rektor utfordrer elever, lærere og foreldre til å tegne skolens visjon og diskutere tegningene etterpå. Etter en grundig prosess ble visjonen: "Vi har rom for alle. Her er kunnskap, glød og glede." Alle har et eierforhold til visjonen.
- Læreren i en klasse roste elevene for det de skrev og rettet ikke feilene. Foreldrene påpekte alle feil. Det måtte et oppklaringsmøte til for at elevene ikke skulle bli helt forvirret.

Gode eksempler forts.

- Foreldre bestemmer tema og leder foreldremøter
- Sosiale samlinger for foreldrene
- Foreldreforum for foreldrene på ett trinn – uten lærer
- Foreldre og lærere blir enige om at barna skal lese i egen bok et kvarter hver dag. Dette står på lekseplanen
- Foreldrerådets arbeidsutvalg administrerer aktivitetsgrupper på skolen på ettermiddagen, slik at skolen er et lokalt kultursenter
- En foreldrekontakt på hvert trinn er med på planleggingsmøtene for lærerne
- Elev, lærer og foreldre blir enige om hva eleven skal jobbe spesielt med de neste to månedene. Alle underskriver kontrakt og har ansvar for oppfølging

Gode eksempler forts.

- Foreldre, elever og lærer lager i fellesskap en årsplan for heimkunnskap. Planen omfatter arbeid på skolen, arbeid hjemme og kommunikasjon mellom partene på læringsplattform. Mål å styrke samarbeidet og gi barna dagliglivskompetanse.
- Rektor og FAU-leder står sammen ansvarlige for kurs for å skolere nyvalgte FAU-representanter (FAU=foreldrerådets arbeidsutvalg)
- Skoler arrangerer "Foreldreskole": 2-4 kvelder i begynnelsen av skoleåret for førsteklasseforeldre. Avklaring av forventninger, bli kjent med skolen og få greie på hvor viktige foreldre er for barns læring.

Hvordan styrke foreldremedvirkning

- Se på foreldre som ressurser
- La foreldre slippe til med noe meningsfylt
- La foreldrene komme til orde med hva de ønsker og være tilstede der beslutninger fattes
- Ha inspirasjonssamlinger
- La foreldrene forstå hvor viktige de er
- Bygg broer – ikke forsvarsverker

Vi må løfte sammen

